

Μάθημα : Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας
ΤΕΛΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
Τάξη : Γ' Λυκείου
Ημερομηνία :
Ονοματεπώνυμο :

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α. Ομάδα Ιαπώνων
- β. Πατριαρχική Επιτροπή
- γ. Οργανικός Νόμος
- δ. «Σύμφωνο περί αμοιβαίας μεταναστεύσεως μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας»
- ε. Τανζιμάτ

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α2

Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση.

- α. Το κόμμα των Φιλελευθέρων ήταν κόμμα αρχών.
- β. Ο Κυριακούλης Μαυρομιχάλης ήταν αρχηγός του Εθνικού Κομιτάτου.
- γ. Στο τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα οι εκλογείς συνήθιζαν να ψηφίζουν πολιτικούς με επιρροή, μόνο εφόσον είχαν δηλώσει με σαφήνεια την κομματική τους τοποθέτηση.
- δ. Στις 10 Ιουνίου του 1930 υπογράφηκε η Συνθήκη των Σεβρών που αποτελούσε το οικονομικό σύμφωνο μεταξύ Ελλάδας-Τουρκίας.
- ε. Στις 12 Οκτωβρίου 1912 αφαιρέθηκαν από το φρούριο της Σούδας οι σημαίες των Μεγάλων Δυνάμεων και της Τουρκίας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Β1

Να παρουσιάσετε τα αποτελέσματα των Βαλκανικών πολέμων στην εθνική οικονομία.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

Ποιος ανέλαβε τη διοίκηση της Κρητικής Πολιτείας μετά την παραίτηση του πρίγκιπα Γεωργίου; Τι γνωρίζετε για την περίοδο της αρμοστείας του;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Α3

Να παρουσιάσετε :

α) τα προβλήματα της ελληνικής βιομηχανίας κατά τον 20^ο αι.

β) την συμβολή των προσφύγων σε αυτόν τον τομέα.

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω κείμενα, να παρουσιάσετε την αφορμή (Μονάδες 10) και το χρονικό των γεγονότων του Εθνικού Διχασμού (Μονάδες 15).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η βασική διάσταση με αντικείμενο τον εξωτερικό προσανατολισμό της χώρας θα ήταν δύσκολο να χαρακτηριστεί σαν επιφαινόμενο της βαθύτερης αντιθέσεως δύο ριζικά διάφορων πολιτικοκοινωνικών μερίδων, των ανδρούμενων φιλελευθέρων αστών και του παλαιού «συντηρητικού κατεστημένου». Έστω κι αν η στάση του Βενιζέλου ή του Κωνσταντίνου ήταν, ως έναν τουλάχιστον βαθμό, συναρτημένη με τη συναισθηματική κλίση ή την ιδεολογική συγγένεια προς τη μία ή την άλλη από τις εμπόλεμες παρατάξεις, το βασικό κίνητρο στην επιλογή τους ήταν η καλύτερη εξυπηρέτηση του εθνικού συμφέροντος - όπως διαγραφόταν μέσα από την ειδικότερη αντίληψή τους για τη βαθύτερη σημασία της παγκόσμιας διαμάχης [...]. Η πόλωση των πολιτικών δυνάμεων και του εκλογικού σώματος γύρω από τους δύο φορείς της αντιθέσεως ήταν αναπόφευκτη, αφότου ιδίως ο Κωνσταντίνος, με την επίμονη αντίδραση στην παρεμβατική πολιτική των Φιλελευθέρων, συντέλούσε στην πολιτικοποίηση - με τη στενότερη έννοια του όρου - της αντιγνωμίας του με τον υπεύθυνο πρωθυπουργό.

Κ. Σβολόπουλος, *Η ελληνική εξωτερική πολιτική*, τ. Α', Εστία, Αθήνα 2001⁷, σ. 111-112

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Κείμενο που έστειλε η προσωρινή κυβέρνηση στους κατά τόπους αντιπροσώπους της στις 24 Νοεμβρίου 1916

«Τα τραγικά γεγονότα των Αθηνών, όπου τόσοι εκ των συναγωνιστών μας εύρον μαρτυρικών θάνατον και εδιώχθησαν σκληρώς, εδημιούργησαν μεταξύ του αιμοσταγούς βασιλέως και του έθνους χάσμα του λοιπού αγεφύρωτον. Όπως επιβάλη την τυραννίδα του δεν εδίστασε να θυσιάση τα υπέρτατα συμφέροντα του Ελληνισμού εις τους εθνικούς ανταπαιτητάς μας, με την πρόθεσιν να βοηθήση την γερμανικήν νίκην, εφ' ης και μόνης ηδύνατο να εδραιώση την ελέω θεού βασιλείαν του. Και όπως εμποδίση τον ταχύτερον εξοπλισμόν εκείνων εκ των πατριωτών, όσοι συνετάχθησαν μετά των πατροπαραδότων φίλων και προστατίδων Δυνάμεων κατά των κοινών εχθρών, δεν εδίστασε να στρέψη τα ελληνικά όπλα κατά των στρατιωτών των οποίων οι πατέρες έχυσαν το αίμα των υπέρ της ελληνικής ανεξαρτησίας. Επωφελούμενος δε της ευκαιρίας εξαπέλυσε τον βασιλικόν του στρατόν εις σφαγήν εκείνων, οίτινες διετήρησαν άκαμπτον μέχρι τέλους το εθνικόν φρόνημα. Από της στιγμής αυτής ο βασιλεύς Κωνσταντίνος είναι έκπτωτος του θρόνου του. Δεν αμφιβάλλομεν ότι ο λαός πανδήμως συνερχόμενος θα επιδοκιμάση την έκπτωσιν ταύτην, ήτις αφορά προσωπικώς τον τύραννον βασιλέα και όχι την δυναστείαν». **Η προσωρινή κυβέρνησις Βενιζέλος, Κουντουριώτης, Δαγκλής**

Γ.Θ. Μαυρογορδάτου, *Μελέτες και κείμενα για την περίοδο 1909-1940*, Αθήνα-Κομοτηνή, Σάκκουλας, χ.χ., σ. 88-89

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Απόσπασμα από την εφημερίδα Χρόνος, 5 Δεκεμβρίου 1916

Χθες το απόγευμα εις το ναόν του Αγίου Διονυσίου ετελέσθη δέησις υπέρ του βασιλέως, προσελθόντων πάντων των ενοριτών. Εν μέσω νεκρικής σιγής και κατανύξεως γονυπετείς όλοι μετά του ιερέως εδεήθησαν υπέρ της σωτηρίας του Βασιλέως και της κατασυντριβής των απαισίων προδοτών και εχθρών της πατρίδος, βροντοφωνούντος του εμπνευσμένου ιερέως Παπαφώτη "Ζήτω ο βασιλεύς και αιώνιον ανάθεμα εις τους προδότας". Μετά την δέησιν, ο κ. Δούφας, παρευρισκόμενος εις τον ναόν, ωμίλησε περί της θεόθεν αποστολής του Βασιλέως μας και της αθανάτου Ελληνικής φυλής, συστήσας πίστιν και αφοσίωσιν εις τον Άνακτα και τον στρατόν του, καθώς και ψυχραιμία και αντοχήν εις την κρίσιμον ταύτην περίοδον του εθνικού μας βίου.

Γ. Θ. Μαυρογορδάτου, *Μελέτες και κείμενα για την περίοδο 1909-1940*, Αθήνα-Κομοτηνή, Σάκκουλας, χ.χ., σ. 89

ΘΕΜΑ Γ2

Αξιοποιώντας τα παραθέματα, αλλά και τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε και να αξιολογήσετε ως προς την αποτελεσματικότητά τους, τις πρωτοβουλίες που πήραν οι κυβερνήσεις του Βενιζέλου κατά την περίοδο 1916-1921 με στόχο την αντιμετώπιση του ζητήματος των προσφύγων του πρώτου διωγμού.

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Κατά την περίοδο του Εθνικού Διχασμού, από τον Οκτώβριο του 1916 έως τον Ιούλιο του 1917, η κυβέρνηση Βενιζέλου στη Θεσσαλονίκη αντιμετώπισε το ζήτημα των προσφύγων συστηματικότερα, ιδρύοντας την Ανωτάτην Διεύθυνσιν Περιθάλψεως, η οποία αποτελούσε ιδιαίτερη κρατική υπηρεσία. Έργο της αποτελούσε η περίθαλψη των προσφύγων και των στρατευμένων καθώς και η εποπτεία των αγαθοεργών και ευαγών ιδρυμάτων. Ίδρυσε στη Θεσσαλονίκη φθισιατρείο¹, γηροκομείο και βρεφοκομείο προσφύγων ενώ οργάνωσε καθημερινά συσσίτια στη Θεσσαλονίκη και σε άλλες πόλεις της Μακεδονίας.

Με την επικράτηση του Βενιζέλου ιδρύθηκε, τον Ιούλιο του 1917, το Υπουργείο Περιθάλψεως, το οποίο θα μεριμνούσε συστηματικά, εκτός από τους πρόσφυγες, και για τις οικογένειες των εφέδρων που βρίσκονταν στο μέτωπο, και τις οικογένειες των θυμάτων του πολέμου. [...] Με νομοθετικό διάταγμα τον Απρίλιο του 1919 επεκτάθηκε η παρεχόμενη στους πρόσφυγες περίθαλψη και σε άλλες κατηγορίες προσφύγων, όπως ήταν οι πρόσφυγες από τη Ρωσία, και γενικότερα σε άπορους και αναξιοπαθούντες «ανεξαρτήτως της προελεύσεως ή κατοικίας ή εθνικότητος αυτών».

Ανδριώτης Ν., «Η πρώτη προσφυγιά - Ελληνικές προσφυγικές μετακινήσεις 1906-1922» στο: *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, τόμ. 6^{ος}, σελ. 100

¹ Φθισιατρείο: ειδικό θεραπευτήριο για την αντιμετώπιση της φθίσης (= φυματίωσης), ασθένειας των πνευμόνων που αποτελούσε αληθινή μάστιγα εκείνα τα χρόνια

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Νομοθετικό διάταγμα *Περί συστάσεως Υπουργείου Περιθάλψεως* (ΦΕΚ 112/14-61917)

Συνίσταται Υπουργείον Περιθάλψεως εις την δικαιοδοσίαν του οποίου υπάγεται η μέριμνα περί της περιθάλψεως των προσφύγων, περί της κανονικής καταβολής του επιδόματος εις τας οικογενείας των επιστρατευμένων και περί άλλης παντοδαπής προστασίας και υποστηρίξεως των ιδίων οικογενειών.

Μονάδες 25

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!

